A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2020. április 2.*

„Előzetes döntéshozatal – Belső piaci pénzforgalmi szolgáltatások – 2007/64/EK irányelv – Tárgyi és személyi hatály – Az eurótól eltérő pénznemben vagy valamely, az euróövezeten kívüli tagállam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások – Hitelintézet által nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások – A fizetési megbízás nemteljesítése vagy hibás teljesítése – Felelős – Prudenciális felügyeleti eljárás – Panasztételi eljárások – Peren kívüli jogorvoslatok – Illetékes hatóságok”

A C-480/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Augstākās tiesa (legfelsőbb bíróság, Lettország) a Bírósághoz 2018. július 23-án érkezett, 2018. július 13-i határozatával terjesztett elő

a **„PrivatBank” AS**

által indított,

a **Finanšu un kapitāla tirgus komisija**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: S. Rodin tanácselnök, K. Jürimäe és N. Piçarra (előadó) bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a lett kormány képviseletében I. Kucina és J. Davidoviča, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek, J. Vláčil és L. Dvořáková, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében I. Naglis és H. Tserepa-Lacombe, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. november 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

* Az eljárás nyelve: lett.

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. szeptember 16-i 2009/111/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 302., 97. o.) módosított, a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2007. L 319., 1. o.; helyesbítés: HL 2009. L 187., 5. o.; a továbbiakban: 2007/64 irányelv) 2. cikke (2) bekezdésének, valamint a 20., 21., 75. cikkének és 80–82. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a PrivatBank AS nevű lettországi székhelyű hitelintézet által a Finanšu un kapitāla tirgus komisija (pénz- és tőkepiaci bizottság, Lettország; továbbiakban: pénzpiaci bizottság) azon határozatának jogszerűsége tárgyában indított eljárás keretében terjesztették elő, amelyben a pénzpiaci bizottság fizetési megbízás nemteljesítése miatt bírságot szabott ki a PrivatBank AS-szel szemben.

A jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2007/64 irányelvet 2018. január 13-i hatállyal hatályon kívül helyezte, és felváltotta a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 337., 35. o.; helyesbítés: HL 2018. L 102., 97. o.). Mindazonáltal figyelembe véve a szóban forgó tényállás időpontját, az alapjogvitára a 2007/64 irányelv vonatkozik.

4 A 2007/64 irányelv (5), (6), (8), (10), (11), (14), (20), (43), (46) és (50)–(52) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(5) [A pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó] jogi keretnek biztosítania kell a prudenciális előírásokra vonatkozó nemzeti rendelkezések összehangolását, új pénzforgalmi szolgáltatók piacra jutását, a tájékoztatási követelményeket, illetve a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevőinek és nyújtóinak a jogait és kötelezettségeit. […]

(6) Nem célszerű azonban, hogy e jogi keret teljesen átfogó jellegű legyen. Alkalmazását elegendő azokra a pénzforgalmi szolgáltatókra korlátozni, amelyek fő tevékenységét a felhasználóknak nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások jelentik. […]

[…]

(8) Szükség van azon pénzforgalmi szolgáltatók típusainak meghatározására, amelyek az egész [Unió] területén jogosultak pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására, nevezetesen: hitelintézetek, amelyek a szolgáltatásaikat igénybe vevőktől a fizetési műveletek finanszírozására is felhasználható betéteket gyűjtenek, és amelyek továbbra is a hitelintézeti tevékenység megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2006. június 14-i 2006/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben [(HL 2006. L 177., 1. o.)] meghatározott prudenciális előírások hatálya alá tartoznak […]

[…]

(10) […] [I]ndokolt egy új pénzforgalmi szolgáltatói kategória (a továbbiakban: pénzforgalmi intézmény) bevezetése olyan rendelkezés révén, amely a meglévő kategóriákon kívül eső jogi személyek részére szigorú és átfogó feltételek alapján engedélyt biztosít pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására az [Unió] egész területén. […]

(11) […] A pénzforgalmi intézményekre vonatkozó előírásoknak tükrözniük kell azt a tényt, hogy a pénzforgalmi intézmények szakosodottabbak, és korlátozottabb területen fejtenek ki tevékenységet, továbbá a náluk felmerülő kockázatok szűkebb körűek, valamint egyszerűbben nyomon követhetőek és ellenőrizhetőek, mint a hitelintézetek tágabb tevékenységi körében előforduló kockázatok. […]

[…]

(14) A tagállamoknak ki kell nevezniük azokat a hatóságokat, amelyek felelősek az engedélyeknek a pénzforgalmi intézmények részére történő kiadásáért, az ellenőrzések végrehajtásáért és az engedély visszavonására vonatkozó döntésért. […] Azonban az illetékes hatóságok által hozott határozatok tekintetében a bíróság előtti megtámadhatóságnak érvényesülnie kell. […]

[…]

(20) Mivel a fogyasztók és a vállalkozások nincsenek ugyanabban a helyzetben, nincs szükségük azonos szintű védelemre. Míg fontos, hogy a fogyasztók jogait olyan rendelkezések garantálják, amelyektől egy szerződésben nem lehet eltérni, észszerű annak lehetővé tétele, hogy a vállalkozások és szervezetek másként állapodjanak meg. […] Mindenesetre ezen irányelv néhány alapvető rendelkezése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő jogállásától függetlenül, mindenkor alkalmazandó.

[…]

(43) A[z Unión] belüli fizetések hatékonyságának növelése érdekében maximálisan egynapos teljesítési határidőt kell előírni a fizető fél által kezdeményezett és euróban vagy az euróövezeten kívüli tagállamok pénznemében denominált valamennyi fizetésre […] Figyelemmel arra, hogy a nemzeti fizetési infrastruktúrák többnyire igen hatékonyak, a tagállamok adott esetben az egy munkanapnál rövidebb teljesítési időt előíró szabályaikat is érvényben tarthatják, vagy megállapíthatnak ilyen szabályokat annak érdekében, hogy elkerüljék a jelenlegi szolgáltatási színvonal csökkenését.

[…]

(46) […] [A] rendkívüli és előre nem látható körülmények fennállásának esetét – teljesen indokolt előírni a pénzforgalmi szolgáltató felelősségét a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjétől elfogadott fizetési művelet teljesítése tekintetében, azzal a kivétellel, hogy nem felelős a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának cselekményeiért és mulasztásaiért, amely szolgáltató kiválasztása kizárólag a kedvezményezett feladata. […] Ahogy a fizetés összege a fogadó pénzforgalmi szolgáltató számláján jóváírásra kerül, a kedvezményezettnek azonnal érvényesíteni kell tudnia a saját számlájára történő jóváírásra vonatkozó követelését a pénzforgalmi szolgáltatójával szemben.

[…]

(50) Biztosítani kell az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések hatékony végrehajtását. Ezért szükséges olyan eljárásokat kialakítani, amelyek lehetővé teszik, hogy az említett rendelkezéseknek nem eleget tevő szolgáltatókkal szemben panasszal lehessen élni, illetve amelyek a megfelelő esetekben hatékony, arányos és elrettentő hatású jogkövetkezmények alkalmazását biztosítják.

(51) Az ügyfelek bírósághoz fordulási jogának sérelme nélkül a tagállamoknak biztosítaniuk kell egy könnyen hozzáférhető és észszerű költségekkel járó peren kívüli vitarendezési lehetőséget a pénzforgalmi szolgáltató és a fogyasztó közötti olyan viták rendezéséhez, amelyek tárgyát az ezen irányelvből fakadó jogok és kötelezettségek képezik. […]

(52) A tagállamoknak meg kell határozniuk, hogy a pénzforgalmi intézmények engedélyezésére kijelölt illetékes hatóságok lesznek-e az illetékes hatóságok a panasztételi és a bíróságon kívüli jogorvoslati eljárások tekintetében is.”

5 A 2007/64 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Ez az irányelv meghatározza azokat a szabályokat, amelyek alapján a tagállamoknak a pénzforgalmi szolgáltatók alábbi hat típusát kell megkülönböztetniük:

a) a 2006/48/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti hitelintézetek, beleértve [ezen] irányelv 4. cikke (3) bekezdése szerinti, a [az Unióban] található, azon hitelintézetek fióktelepeit, amelyek [az Unión] belül, illetve [ezen] irányelv 38. cikkével összhangban [az Unión] kívül székhellyel rendelkeznek;

[…]

d) az ezen irányelvben meghatározott pénzforgalmi intézmények;

[…]”

6 A 2007/64 irányelv „Hatály” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezt az irányelvet [az Unión] belül nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra kell alkalmazni. A 73. cikk [Értéknap és pénzösszegek hozzáférhetősége] kivételével ezen irányelv III. [A pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó feltételek átláthatósága és tájékoztatási követelmények] és IV. címe [Pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásával és igénybevételével összefüggő jogok és kötelezettségek] azonban kizárólag akkor alkalmazandó, ha a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója és a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója egyaránt, vagy a fizetési műveletben érintett egyetlen pénzforgalmi szolgáltató [az Unió] területén található.

(2) Az irányelv III. és IV. címe az euróban vagy egy euróövezeten kívüli tagállam pénznemében teljesített pénzforgalmi szolgáltatásokra alkalmazandó.

[…]”

7 Ezen irányelv 4. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

[…]

4) »pénzforgalmi intézmény«: olyan jogi személy, amely ezen irányelv 10. cikke értelmében engedélyt kapott pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására és teljesítésére az [Unió] területén;

[…]

10) »pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője«: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely fizető félként, kedvezményezettként vagy mindkét szerepben pénzforgalmi szolgáltatást vesz igénybe;

11) »fogyasztó«: olyan természetes személy, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó pénzforgalmi szolgáltatási szerződések keretében saját szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása körén kívül eső célból jár el;

[…]”

8 A 2007/64 irányelvnek „Pénzforgalmi szolgáltatók” elnevezésű II. címében található „Az illetékes hatóságok kijelölése” című 20. cikke előírja:

„(1) A tagállamok az e címben meghatározott feladatokat elvégezni köteles, a pénzforgalmi intézmények engedélyezéséért és prudenciális felügyeletéért felelős hatóságoknak vagy hatóságokat, vagy a hazai jog által elismert olyan szervezeteket jelölnek ki, amelyeket a hazai jog vagy a hazai jog által erre a célra kifejezetten felhatalmazott hatóság elismer, ideértve a nemzeti központi bankokat is.

[…]

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdés alapján kijelölt illetékes hatóságok mindazokkal a hatáskörökkel rendelkeznek, amelyek feladataik ellátásához szükségesek.

[…]

(5) Az (1) bekezdés nem vonja maga után azt, hogy az illetékes hatóságok kötelesek a pénzforgalmi intézménynek a mellékletben felsorolt pénzforgalmi szolgáltatásokon […] kívüli egyéb üzleti tevékenységeit felügyelni.”

9 Ezen irányelvnek úgyszintén a II. címében található „Felügyelet” című 21. cikke kimondja:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok által az e címnek való folyamatos megfelelés ellenőrzése érdekében folytatott vizsgálatok arányosak és megfelelőek legyenek, valamint igazodjanak a pénzforgalmi intézmény által vállalt kockázatokhoz.

Az e címnek való megfelelés ellenőrzése érdekében az illetékes hatóságok különösen az alábbi lépések megtételére jogosultak:

a) a megfelelés figyelemmel kíséréséhez szükséges bármilyen információ benyújtására kötelezhetik a pénzforgalmi intézményt;

b) helyszíni ellenőrzést folytathatnak a pénzforgalmi intézménynél, a pénzforgalmi intézmény felelőssége mellett pénzforgalmi szolgáltatásokat végző bármely ügynöknél és fióktelepnél, és bármely olyan vállalkozásnál, amelyhez tevékenységeket szerveztek ki;

c) ajánlásokat és iránymutatásokat adhatnak ki, valamint – amennyiben megengedett – kötelező erejű közigazgatási rendelkezéseket hozhatnak; […]

[…]

(2) Az engedélyek visszavonására irányuló eljárások és a büntetőjogi rendelkezések sérelme nélkül a tagállamok gondoskodnak arról, hogy saját illetékes hatóságaik azokkal a pénzforgalmi intézményekkel szemben vagy azoknak a pénzforgalmi intézményeknek a tevékenységét ténylegesen ellenőrző személyekkel szemben, amelyek megszegik a pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységük felügyeletére vagy folytatására vonatkozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseket, olyan bírságokat szabhassanak ki, vagy olyan intézkedéseket hozhassanak, amelyek kifejezetten a feltárt jogsértések vagy azok okainak megszüntetésére irányulnak.

[…]”

10 Az említett irányelv 51. cikke (1) bekezdésének első mondatából kitűnik, hogy amennyiben a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője nem fogyasztó, a felek megállapodhatnak úgy is, többek között, hogy ezen irányelv 75. cikke részben vagy egészben nem alkalmazandó.

11 A 2007/64 irányelvnek „A teljesítés elmaradása és hibás teljesítés” című 75. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben a fizetési megbízást a fizető fél kezdeményezi […] a fizetési művelet hibátlan teljesítéséért a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója felel a fizető fél felé, hacsak bizonyítani nem tudja a feléje, valamint adott esetben a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója felé, hogy a 69. cikk (1) bekezdése szerint a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójához beérkezett a fizetési művelet összege, amely esetben a fizetési művelet hibátlan teljesítéséért a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója lesz a felelős.

Amennyiben az első albekezdés értelmében a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatóját terheli felelősség, az köteles haladéktalanul visszatéríteni a fizető fél számára a nem teljesített vagy hibásan teljesített fizetési művelet összegét, és – amennyiben releváns – helyreállítani a megterhelt fizetési számlát abba az állapotba, amelyben az lenne, ha a hibás fizetési műveletre nem került volna sor.

Amennyiben az első albekezdés értelmében a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatóját terheli felelősség, ez a fizetési művelet összegét köteles azonnal a kedvezményezett rendelkezésére bocsátani és – amennyiben releváns – a megfelelő összeget jóváírni a kedvezményezett fizetési számláján.

[…]

(2) […]

Olyan nem teljesített vagy hibásan teljesített fizetési művelet esetében, amelyért az első és a második albekezdés értelmében a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója nem felel, a fizető fél felé felelősséggel a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója tartozik. Amikor ilyen értelemben a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója tartozik felelősséggel, ez megfelelő módon és haladéktalanul köteles visszatéríteni a fizető félnek a nem teljesített vagy hibásan teljesített fizetési művelet összegét, illetve helyreállítani a megterhelt fizetési számlát abba az állapotba, amelyben az lenne, ha a hibás fizetési műveletre nem került volna sor.

[…]”

12 Ezen irányelv „Panaszok” című 80. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy létezzenek olyan eljárások, melyek révén a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői és más érdekelt felek, többek között a fogyasztói szervezetek, a pénzforgalmi szolgáltatóknak az ezen irányelv rendelkezéseit végrehajtó nemzeti rendelkezéseket megsérteni vélt magatartása miatt panaszt nyújthatnak be az illetékes hatóságokhoz.

(2) Az illetékes hatóság a bírósághoz fordulás nemzeti eljárási jogszabályok szerinti jogának sérelme nélkül, amennyiben releváns, a panaszosnak adott válaszában tájékoztatja a panaszost a 83. cikknek megfelelően kialakított peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárások létezéséről.”

13 Az említett irányelv „Szankciók” című 81. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok meghatározzák az ezen irányelvnek megfelelően elfogadott nemzeti rendelkezések megsértéséért kiszabható szankciókkal kapcsolatos szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek ezen szabályok érvényesítése érdekében. A szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.”

14 A 2007/64 irányelv „Illetékes hatóságok” című 82. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„A tagállamok minden szükséges intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy az ezen szakaszban meghatározott követelményeknek megfelelően elfogadott nemzeti jogszabályi rendelkezések teljesítésének biztosítására felhatalmazott hatóságok a 80. cikk (1) bekezdésében meghatározott panasztételi eljárásokkal kapcsolatos feladatokat ellássák, illetve a 81. cikk (1) bekezdése szerinti szankciókat alkalmazzák.”

15 Ezen irányelv „Peren kívüli jogorvoslat” című 83. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok – adott esetben már meglévő testületek igénybevételével – biztosítják, hogy megfelelő és hatékony, peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárások állnak rendelkezésre a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői és pénzforgalmi szolgáltatóik között az ezen irányelvből származó jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatosan felmerülő viták rendezéséhez.”

16 Az említett irányelv „Teljes harmonizáció” című 86. cikkéből kitűnik, hogy az irányelvben felsorolt kivételek sérelme nélkül, „amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok az ezen irányelvben meghatározottakon kívüli rendelkezéseket nem tarthatnak fenn és nem fogadhatnak el”.

A lett jog

17 A Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums (a pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus pénzről szóló törvény, (a Latvijas Vēstnesis 2010. évi 43. száma; a továbbiakban: a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény) alapügyre alkalmazandó változata 2. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E törvény 57[–]96., [és] 98[–]104. cikkének rendelkezéseit a Lettországban pénzforgalmi szolgáltatásokat nyújtó pénzforgalmi szolgáltatókra kell alkalmazni, ha a fizető fél és a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója valamely tagállamban található, és a pénzforgalmi szolgáltatás euróban vagy valamely tagállam pénznemében történik.”

18 A pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 49. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Annak ellenőrzése érdekében, hogy az intézmények tevékenysége megfelel-e e törvény követelményeinek, a [pénzpiaci] bizottságnak joga van:

1) megkövetelni az intézménytől a felügyelethez szükséges információk rendelkezésre bocsátását;

2) az intézménynél ellenőrzéseket végezni.”

19 A pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 56. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) Ha a [pénzpiaci] bizottság megállapítja, hogy valamely intézmény nem tartja be a jelen törvény II[–]VI. fejezetének követelményeit […], illetve az Európai Unió intézményei által elfogadott, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusokat, felhívja az intézményt, hogy haladéktalanul tegye meg az e helyzet orvoslásához szükséges intézkedéseket.

(2) A jelen cikk (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseken túl, a [pénzpiaci] bizottság jogosult az alábbi intézkedések közül egy vagy több megtételére:

[…]

5) legfeljebb 100 000 lat [(LVL) (hozzávetőleg 140 000 euró)] összegű bírság kiszabása.”

20 A pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikke értelmében:

„(1) Ha a fizetési megbízást a fizető fél kezdeményezi, a fizetés megfelelő teljesítéséért a pénzforgalmi szolgáltató felel a fizető fél felé, kivéve ha bizonyítani tudja számára, és adott esetben a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója számára, hogy a jelen törvény 94. cikke (1) bekezdésének megfelelően a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójához megérkezett a fizetés összege. Ha a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója bizonyítani tudja ezt, a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója felelős a fizetés megfelelő teljesítéséért.

[…]

(9) A fizetés nemteljesítése vagy hibás teljesítése esetén, amennyiben a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója a jelen cikk alapján nem felelős, a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója felel a fizető féllel szemben.

(10) Ha a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának felelőssége a jelen cikk (9) bekezdésének rendelkezése értelmében megállapítható, haladéktalanul vissza kell fizetnie a fizető fél részére a nem teljesített vagy hibásan teljesített fizetés összegét, vagy a fizető fél szóban forgó fizetési összeget tartalmazó fizetési számláját abba a helyzetbe kell visszaállítania, amelyben a hibás teljesítés megtörténte nélkül lenne.”

21 A pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 105. cikke a következőképpen rendelkezik:

„[…]

(2) A [pénzpiaci] bizottság a vonatkozó szabályozás értelmében megvizsgálja a jelen törvény VII[–]XIV. fejezete rendelkezéseinek be nem tartásával kapcsolatos, a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevői vagy az elektronikus pénz birtokosai által benyújtott panaszokat, akik a fogyasztóvédelemről szóló törvény értelmében nem minősülnek fogyasztóknak, ha e rendelkezésekbe nem tartása súlyosan sérti vagy sértheti a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevői vagy az elektronikuspénz-birtokosai csoportjának érdekeit (kollektív érdekek). […]

[…]

(5) Ha a közigazgatási ügy vizsgálata során a [pénzpiaci] bizottság megállapítja, hogy a jelen törvény VII[–]XIV. fejezete rendelkezéseinek megsértése súlyosan sértette vagy sértheti a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői vagy elektronikuspénz-birtokosai kollektív érdekeit, akik a fogyasztóvédelemről szóló törvény értelmében nem minősülnek fogyasztónak, felhatalmazással rendelkezik olyan határozat meghozatalára, amely a pénzforgalmi szolgáltatót vagy az

elektronikuspénz-kibocsátót a jelen törvény VII[–]XIV. fejezete rendelkezései megsértésének abbahagyására, vagy az elkövetett jogsértések jóvátételére kötelezi, és az ehhez szükséges intézkedések elvégzésére jogosult határidőt szabni.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

22 2011. november 16-án a Forcing Development Ltd fizetési megbízást kezdeményezett a PrivatBanknál, amelynek ügyfele, annak érdekében, hogy ez a bank utaljon át 394 138,12 USA-dollárt (USD) (hozzávetőleg 347 130 euró) egy harmadik személy számlájára, aki a litvániai székhelyű Bankas Snoras AB-nél (a továbbiakban: Snoras) rendelkezik számlával.

23 Ugyanezen a napon 15 óra 08 perckor a Lietuvos bankas (litván központi bank) értesítette a Snorast azon döntéséről, hogy moratóriumot rendelt el vele szemben, és megtiltotta számára, hogy bármilyen típusú pénzügyi szolgáltatást nyújtson.

24 Szintén ugyanezen a napon 15 óra 24 perckor a PrivatBank a SWIFT-rendszerben továbbította a fizetési megbízást a Snoras-nak, megterhelte a Forcing Development számláját 394 138,12 USD (hozzávetőleg 347 130 euró) összeggel, és ezt a pénzösszeget átutalta a Snorasnál lévő megfelelő számlájára.

25 A PrivatBank által átutalt pénzösszeget a Snoras 16 óra 20 perckor vette át, azt jóváírta a PrivatBank megfelelő számláján, azonban a litván központi bank által elrendelt moratórium miatt ez utóbbi számlán zárolta pénzösszeget, és azt nem írta jóvá a harmadik személy számláján, és nem is térítette vissza a PrivatBanknak.

26 A PrivatBank 394 138,12 USD (hozzávetőleg 347 130 euró) összegű követelést érvényesített a Snorasszal szemben.

27 2012. október 25-én a Forcing Development panaszt nyújtott be a pénzpiaci bizottsághoz a PrivatBank ellen, arra hivatkozva, hogy a PrivatBank nem térítette vissza számára a fizetési megbízás teljesítése céljából rendelkezésére bocsátott összeget.

28 2013. július 4-i határozatával a pénzpiaci bizottság mindenekelőtt megállapította, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikke (9) bekezdésének megfelelően a PrivatBank felel a Forcing Development által kezdeményezett fizetési megbízás teljesítéséért, továbbá elrendelte, hogy a PrivatBank mérje fel a rendszere és a belső ellenőrzési eljárásai módosításának szükségességét, és legkésőbb 2013. augusztus 30-ig tájékoztassa őt e felmérés eredményéről, végül 100 000 LVL (hozzávetőleg 140 000 euró) bírságot szabott ki a PrivatBankkal szemben.

29 E határozatot a pénzpiaci bizottság 2013. október 17-i határozata helyben hagyta. Ez utóbbi határozatban a pénzpiaci bizottság ismét hangsúlyozta, hogy a PrivatBank felelőssége a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikkének (1) és (9) bekezdése alapján áll fenn, mivel a PrivatBank nem tudta bizonyítani, hogy a Snoras az előírt határidőn belül megkapta a kifizetés összegét. Hozzátette, hogy nem állapítható meg, hogy a PrivatBank és a Forcing Development a kölcsönös kapcsolataik szabályozására más rendelkezésekről is megállapodtak volna.

30 2013 novemberében a PrivatBankkal kötött folyószámla-kezelési szerződés alapján a Forcing Development választottbíróság útján a fizetési megbízás teljesítése céljából a PrivatBank rendelkezésére bocsátott összeg visszatérítését kérte.

31 2014. február 4-én a választottbíróság elutasította a Forcing Development kérelmét. A választottbíróság megállapította, hogy a PrivatBank tiszteletben tartotta a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikkének (1) bekezdéséből, valamint a 2007/64 irányelvből eredő kötelezettségeit, mivel a Snoras megkapta a PrivatBanktól az érintett fizetési megbízás teljesítéséhez szükséges összeget. A választottbíróság szerint a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény nem kötelezi a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatóját arra, hogy a bankszámláin elegendő összeg álljon rendelkezésére ahhoz, hogy azonnal teljesíthesse valamennyi ügyfele esetleges fizetési megbízását. E törvény arra szorítkozik, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók számára határidőt írjon elő – legkésőbb a szolgáltatások igénybe vevői által kezdeményezett fizetési megbízások kibocsátásának napját követő munkanap végéig – az ilyen megbízások teljesítésére, és következésképpen arra, hogy a szükséges összeget jóváírják a kedvezményezett vagy a kedvezményezett szolgáltatójának bankszámláján.

32 A PrivatBank az Administratīvā apgabaltiesa (regionális közigazgatási bíróság, Lettország) előtt keresetet indított a jelen ítélet 29. pontjában említett 2013. október 17-i határozat megsemmisítése, valamint az állítólagosan elszenvedett vagyoni kár megtérítése iránt. Keresetének alátámasztására a PrivatBank arra hivatkozott, hogy a jogviszonyukat szabályozó szerződésben előírt határidőn belül a Snoras nem közölte vele, hogy nem teljesítette a kifizetést. Bizonyítékként az iratokhoz mellékelte a 2014. február 4-i választottbírósági ítéletet.

33 2015. augusztus 5-i ítéletével az Administratīvā apgabaltiesa (regionális közigazgatási bíróság) elutasította a keresetet. E bíróság megállapította egyrészt, hogy a Forcing Development által kezdeményezett fizetési megbízást azért nem lehetett időben teljesíteni, mert a PrivatBank nem gondoskodott arról, hogy a Snorasnál vezetett számláján elegendő pénzösszeg álljon rendelkezésre, másrészt pedig megállapította, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikke értelmében a Snoras nem volt felelős a fizetési megbízás nemteljesítéséért, mivel nem állt rendelkezésére az e fizetési megbízás teljesítéséhez szükséges pénzösszeg. Ami a PrivatBanknak a Snorasszal szembeni követelését illeti, az említett bíróság megállapította, hogy az érintett összeg jogilag a PrivatBank birtokában van, még akkor is, ha a PrivatBank az adott helyzetben ahhoz nem férhetett hozzá. Ugyanezen bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a 2014. február 4-i választottbírósági ítélet ellenére a pénzpiaci bizottság helyesen járt el, amikor megállapította, hogy a PrivatBank megsértette a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikkének (9) bekezdését, és a PrivatBankot arra kötelezte, hogy mérje fel a rendszere és a belső ellenőrzési eljárásai módosításának szükségességét, továbbá 100 000 LVL (hozzávetőleg 140 000 euró) bírságot szabott ki vele szemben az ilyen helyzetek megismétlődésének elkerülése érdekében. Az Administratīvā apgabaltiesa (regionális közigazgatási bíróság) nem vette figyelembe a 2014. február 4-i választottbírósági ítéletet.

34 A PrivatBank felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Administratīvā apgabaltiesa (regionális közigazgatási bíróság) ítéletével szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz.

35 A PrivatBank mindenekelőtt arra hivatkozik, hogy az elsőfokú bíróság túllépte hatáskörét azáltal, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikkének (9) bekezdése alapján megállapította felelősségét. Ugyanis, mivel az alapügyben szóban forgó fizetési megbízás teljesítése tekintetében fennálló felelőssége a Forcing Developmenttel szemben a polgári jog, nem pedig a közigazgatási jog hatálya alá tartozik, ez utóbbi bíróság kötve volt a polgári jogi jogviszonyok területén hatáskörrel rendelkező választottbíróság által 2014. február 4-én meghozott választottbírósági ítélethez. Egyébiránt, mivel a választottbíróság kimondta, hogy a PrivatBank nem felelős a fizetési megbízás nemteljesítéséért, a pénzpiaci bizottság nem kötelezheti a PrivatBankot a belső ellenőrzési rendszerének módosítására. Ilyen körülmények között a bírság kiszabása semmilyen módon nem igazolható.

36 A PrivatBank ezenkívül arra hivatkozik, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikke lehetővé teszi, hogy a szolgáltatásnyújtót az e szolgáltatások igénybe vevőjével szembeni bármiféle felelősség alól mentesítsék, ha így állapodtak meg. Márpedig, mivel a PrivatBank és a Forcing Development folyószámla-kezelési szerződést kötött, amely előírta, hogy a bankrendszerek közötti

átutalás során az előbbi nem felelős a pénzösszegekért, a felelősségét nem a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikkére, hanem az említett szerződés rendelkezéseire tekintettel kellett volna értékelni.

37 A pénzpiaci bizottság a felülvizsgálati kérelemmel kapcsolatos észrevételeiben először is megjegyzi, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 105. cikkének (2) bekezdése hatáskört biztosít számára a pénzforgalmi szolgáltatások nem fogyasztónak minősülő igénybe vevői által előterjesztett panaszok vizsgálatára. A pénzpiaci bizottság egyébiránt rámutat, hogy mivel a PrivatBank hitelintézet, nem pedig a 2007/64 irányelv 4. cikkének 4. pontja értelmében vett pénzforgalmi intézmény, a 2013. október 17-i határozat a Kredītiestāžu likums (a hitelintézetekről szóló törvény) 113. cikke alapján került elfogadásra, amely a pénzpiaci bizottságnak hatáskört biztosít az olyan hitelintézetekre vonatkozó határozat elfogadására, amelyek nem tartják tiszteletben a rájuk alkalmazandó jogszabályokat. E körülmények között a pénzpiaci bizottság úgy véli, hogy a PrivatBank mint pénzforgalmi szolgáltató az ellenőrzése alá tartozik, többek között a 2007/64 irányelv 75. cikkét átültető, pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikke alapján fennálló felelősségét illetően.

38 A kérdést előterjesztő bíróság által feltett, a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvénynek az USA-dollárban történő pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására vonatkozó jogvitára való alkalmazhatóságára vonatkozó kérdésre válaszul a pénzpiaci bizottság azt állítja, hogy a hitelintézet dönthet úgy, hogy e törvény követelményeinek hatálya alá vonja a nem euróban nyújtott, vagy valamely az euróövezeten kívüli tagállam pénznemében nyújtott szolgáltatásokat, ha úgy véli, hogy az ilyen szolgáltatások tekintetében képes e követelmények tiszteletben tartására. A Közbeszerzési Döntőbizottság a PrivatBank belső szabályozása alapján arra a következtetésre jutott, hogy a PrivatBank ezt választotta, következésképpen megvizsgálta tevékenységét a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény releváns rendelkezései alapján.

39 E tekintetben a pénzpiaci bizottság megjegyzi, hogy még ha a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény a 2007/64 irányelv 51. cikkének megfelelően lehetővé is teszi a rendelkezéseitől való bizonyos eltérésekről történő megállapodást abban az esetben, ha a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője nem fogyasztó, ezt a lehetőséget nem lehet rosszhiszeműen – a hitelintézet erőfölényével visszaélve – alkalmazni az arra irányuló felelősségi rendszerről történő megállapodás érdekében, hogy megkerüljék a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 99. cikkében előírt felelősségi rendszert, és az ügyfélre hárítsák át a fizetési megbízás nemteljesítéséből eredő teljes felelősséget. A PrivatBank és a Forcing Development között 2005. április 11-én kötött folyószámla-kezelési szerződést tehát e megfontolás fényében kell értékelni. Márpedig e szerződés nem pusztán eltérést tartalmaz a 2007/64 irányelv különös rendelkezéseinek alkalmazásától, hanem az teljesen ellentétes is az irányelvvel.

40 A kérdést előterjesztő bíróság egyrészt arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e a 2007/64 irányelvvel a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvényben előírt panasztételi eljárás abban az esetben, ha e szolgáltatásokat nem euróban vagy valamely, az euróövezeten kívüli tagállam pénznemében nyújtják. A kérdést előterjesztő bíróság másrészt azon hatáskörök irányelvvel való összeegyeztethetőségére kérdez rá, amelyeket ez a törvény az ilyen eljárás keretében a pénzpiaci bizottságra ruház.

41 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény felhatalmazza a pénzpiaci bizottságot arra, hogy ne csak az euróban vagy valamely euróövezeten kívüli tagállam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó panaszokat vizsgálja meg, hanem a bármely más pénznemben nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó panaszokat is, míg a 2007/64 irányelv 2. cikkének (2) bekezdése az ezen irányelv 80–82. cikkében előírt panasztételi eljárások alkalmazhatóságát kizárólag az euróban vagy valamely euróövezeten kívüli tagállam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra korlátozza.

42 Ezzel szemben a kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2007/64 irányelv 20. és 21. cikkének hatálya nem korlátozódik az euróban vagy az euróövezeten kívül valamely tagállam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra. E rendelkezésekből és különösen ezen irányelv 20. cikkének (5) bekezdéséből tehát arra lehet következtetni, hogy azok a hatóságok, amelyek kijelölését az említett rendelkezések a tagállamok számára előírják, nemcsak az említett irányelv II. címe rendelkezései, hanem ugyanezen irányelv III. és IV. címe rendelkezései tiszteletben tartásának biztosítására is hatáskörrel rendelkeznek az eurótól eltérő pénznemben vagy az euróövezeten kívüli tagállamokban nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása tekintetében.

43 A kérdést előterjesztő bíróság végül úgy véli, hogy ha a 2007/64 irányelv által a nemzeti hatóságokra, így például a pénzpiaci bizottságra ruházott hatáskör kiterjed a harmadik országok pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatók tevékenységére is, pontosan meg kell határozni, hogy e hatóságok hatáskörének ezen irányelv 75. cikkének alkalmazása keretében melyek a korlátai.

44 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény nem hatalmazza fel a pénzpiaci bizottságot a pénzforgalmi szolgáltatók és szolgáltatások igénybe vevői közötti jogviták rendezésére, mivel ez a hatáskör inkább az ügylet résztvevőit (104. cikk), a lett kereskedelmi bankok szövetségének ombudmanját vagy a bíróságokat illeti (106. cikk). E körülmények között tisztázni kell, hogy a 2007/64 irányelv 20. és 21. cikkében előírt prudenciális felügyeleti eljárás vagy az ezen irányelv 80. cikkében előírt panasztételi eljárás keretében a pénzpiaci bizottságnak van-e hatásköre a fizető fél és a pénzforgalmi szolgáltató közötti, az említett irányelv 75. cikkében említett jogviszonyokból eredő jogviták rendezésére, és ennek során meg kell határozni a fizetési művelet nemteljesítéséért vagy hibás teljesítéséért felelős személyt. Igenlő válasz esetén meg kell határozni, hogy milyen bizonyító erővel rendelkezik a fizető fél és a pénzforgalmi szolgáltató közötti jogvitában hozott választottbírósági ítélet.

45 E körülmények között az Augstākā tiesa (legfelsőbb bíróság, Lettország) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Összeegyeztethető-e a [2007/64] irányelv 2. cikkének (2) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy [a pénzpiaci] bizottság hatáskörrel rendelkezik a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevők azon panaszainak vizsgálatára is, amelyek nem euróban vagy valamely [euróövezeten kívüli] tagállam nemzeti pénznemében teljesített fizetési szolgáltatásokkal kapcsolatosak, és következésképpen [a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló] törvény megsértésének megállapítására és szankciók alkalmazására?

2) Úgy kell-e értelmezni a [2007/64] irányelv 20. cikkének (1) és (5) bekezdését, valamint 21. cikkének (2) bekezdését, hogy e rendelkezések biztosítják annak lehetőségét, hogy az illetékes hatóság felügyeletet gyakoroljon és szankciókat is alkalmazzon a nem euróban vagy az euróövezeten kívüli tagállam pénznemében teljesített pénzforgalmi szolgáltatásokkal kapcsolatban?

3) Az illetékes hatóság rendelkezik-e felhatalmazással a [2007/64] irányelv 20. és 21. cikkében előírt felügyeleti feladatok, valamint a [2007/64] irányelv 80–82. cikke szerinti panasztételi eljárások szempontjából a fizető fél és a pénzforgalmi szolgáltató közötti, [a 2007/64] irányelv 75. cikke által hivatkozott jogviszonyokból fakadó jogviták rendezésére, és annak meghatározására, hogy ki a nem teljesített vagy a hibásan teljesített műveletért felelős személy?

4) Az illetékes hatóságnak a [2007/64] irányelv 20. és 21. cikkében előírt felügyeleti feladatainak ellátása, vagy a [2007/64] irányelv 80–82. cikkében előírt panasztételi eljárás lefolytatása során figyelembe kell-e vennie azon választottbírósági határozatot, amely a pénzforgalmi szolgáltató és e szolgáltatást igénybe vevő között felmerült jogvitát rendezi?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

46 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2007/64 irányelv 2. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az ezen irányelv 82. cikkében említett hatóság hatáskörrel rendelkezik a panaszok megvizsgálására és szankciók kiszabására a harmadik állam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások esetében.

47 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2007/64 irányelv 2. cikkének (2) bekezdésében említett III. és IV. cím az ezen irányelv 1. cikkében felsorolt szolgáltatók valamennyi kategóriája által nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó feltételek átláthatóságára és tájékoztatási követelményekre, illetőleg az e szolgáltatások nyújtásával és igénybevételével összefüggő jogokra és kötelezettségekre vonatkozik. E címeket kell alkalmazni az euróban vagy valamely, az euróövezeten kívüli tagállam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra, amennyiben teljesül az említett irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerinti feltétel, amely szerint mind a fizető fél, mind pedig a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója, illetve a fizetési műveletben érintett egyetlen pénzforgalmi szolgáltató az Unió területén található.

48 Azt is hangsúlyozni kell, hogy a 2007/64 irányelv 86. cikke szerint, amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok az ezen irányelvben meghatározottakon kívüli rendelkezéseket nem tarthatnak fenn és nem fogadhatnak el.

49 Márpedig, amint arra a főtanácsnok az indítványának 37. pontjában rámutatott, mivel a jelen esetben az EUMSZ 2. cikk (2) bekezdésének és az EUMSZ 4. cikk (2) bekezdése a) pontjának együttesen értelmezett rendelkezései értelmében vett megosztott hatásköri területről van szó, és mivel az Unió nem gyakorolta a 2007/64 irányelv alapján fennálló, a valamely harmadik állam pénznemében nyújtott belső piaci pénzforgalmi szolgáltatások területének harmonizálására vonatkozó jogalkotási hatáskörét, a tagállamok jogosultak arra, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások ez utóbbi kategóriájára alkalmazhatóvá tegyék többek között ezen irányelv III. és IV. címének rendelkezéseit, amelyeket az az euróban vagy az euróövezeten kívüli tagállamok pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások tekintetében állapított meg.

50 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2007/64 irányelv 2. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az ezen irányelv 82. cikkében említett hatóság hatáskörrel rendelkezik a panaszok megvizsgálására és szankciók kiszabására a harmadik állam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások esetében.

A második kérdésről

51 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2007/64 irányelv 20. cikkének (5) bekezdését és 21. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az ezen irányelv 20. cikkének (1) bekezdésében említett hatóság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy ellenőrzéseket végezzen és szankciókat szabjon ki, ha a harmadik állam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások esetében megsértik az említett irányelv III. és IV. címének rendelkezéseit átültető nemzeti jogszabályokat.

52 A kérdést előterjesztő bíróság a jelen kérdést egyrészt arra a megállapításra alapítja, hogy a 2007/64 irányelv – többek között az irányelv 20. és 21. cikkét magában foglaló – II. címének tárgyi hatálya nem tartozik az ezen irányelv 2. cikkének (2) bekezdésében meghatározottal azonos kivétel alá,

következésképpen e cím rendelkezései az eurótól eltérő pénznemben vagy valamely, az euróövezeten kívüli tagállam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra is alkalmazandók. Másrészt ez a bíróság a 2007/64 irányelv 20. cikkének (5) bekezdéséből azt a következtetést vonja le, hogy az e rendelkezés értelmében vett illetékes hatóságok arra is jogosultak, hogy ellenőrzéseket végezzenek az ezen irányelv III. és IV. címe rendelkezéseinek betartásának vizsgálata érdekében, és szankciókat alkalmazzanak e rendelkezések megsértése esetén.

53 Ebben a tekintetben először is rá kell mutatni arra, hogy a 2007/64 irányelv 20. cikke értelmében vett illetékes hatóságoknak felügyeleti feladataik vannak a pénzforgalmi intézmények felett annak ellenőrzése céljából, hogy az utóbbiak betartják-e az ezen irányelv II. címének rendelkezéseit (lásd ebben az értelemben: 2016. március 10-i Safe Interenvíos ítélet, C-235/14, EU:C:2016:154, 91. és 93. pont).

54 Másodszor, amint arra a főtanácsnok az indítványának 46. pontjában rámutatott, azon kívül, hogy a 2007/64 irányelv 20. és 21. cikke ezen irányelv II. címének „Pénzforgalmi intézmények” című 1. fejezetében szerepel, e rendelkezésekből kitűnik, hogy azok kizárólag az említett irányelv 4. cikkének 4. pontjában meghatározott pénzforgalmi intézményekre alkalmazandók. Az említett rendelkezések személyi hatálya tehát az pénzforgalmi szolgáltatóknak e pénzforgalmi intézményekből álló kategóriájára korlátozódik, ezért a hitelintézetek nem tartoznak annak hatálya alá.

55 A hitelintézeteknek a 2007/64 irányelv II. címének személyi hatálya alóli kizárását az irányelv (8) és (11) preambulumbekezdése is megerősíti. Ez utóbbi rendelkezésekből ugyanis kitűnik, hogy a hitelintézeteknek, amelyek a szolgáltatásaikat igénybe vevőktől a fizetési műveletek finanszírozására felhasználható betéteket gyűjtenek, továbbra is a 2006/48 irányelv alapján meghatározott prudenciális követelményeknek kell megfelelniük, míg a pénzforgalmi intézményekre – amelyek esetében a szakosodottabb és korlátozottabb területen kifejtett tevékenységük miatt a felmerülő kockázatok szűkebb körűek, egyszerűbben nyomon követhetőek és ellenőrizhetőek mint a hitelintézetek tevékenysége során előforduló kockázatok – a 2007/64 irányelv alapján meghatározott követelmények vonatkoznak.

56 Márpedig a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a PrivatBank nem pénzforgalmi intézmény, hanem a 2007/64 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett hitelintézet, amely rendelkezés a 2006/48 irányelv 4. cikke 1. pontjának a) alpontjára utal.

57 Mivel a 2007/64 irányelv 20. és 21. cikkének személyi hatálya nem terjed ki a hitelintézetekre, a kérdést előterjesztő bíróság által feltett második kérdést nem szükséges megválaszolni.

A harmadik kérdésről

58 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2007/64 irányelv 20. és 21. cikkét, illetve 80–82. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az e cikkekben említett hatóságok hatásköreik gyakorlása során jogosultak a fizető fél és a pénzforgalmi szolgáltató között az e fizetési művelet nemteljesítése vagy hibás teljesítése miatt felmerülő jogviták rendezésére, és ennek során annak meghatározására, hogy ezen irányelv 75. cikkének rendelkezései értelmében ki a nemteljesítésért vagy a hibás teljesítésért felelős személy.

59 E tekintetben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 54. és 55. pontjában megállapításra került – a 2007/64 irányelv 20. és 21. cikke nem alkalmazható, ha az alapügyhöz hasonlóan a jogvitában részt vevő felek egyike nem az ezen irányelv 4. cikkének 4. pontja értelmében vett pénzforgalmi intézmény, hanem az irányelv 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett hitelintézet. Ennélfogva nem szükséges válaszolni a harmadik kérdésnek arra a részére, amely az említett irányelv 20. és 21. cikkére vonatkozik.

60 Ezt követően, ami a 2007/64 irányelv 80–82. cikkét illeti, még ha e rendelkezések ezen irányelv 2. cikkének (2) bekezdése értelmében nem is alkalmazhatók a harmadik állam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra, a jelen ügyben – mivel a nemzeti jogalkotó e rendelkezéseket az ilyen pénzforgalmi szolgáltatásokra is alkalmazhatóvá tette – a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az említett rendelkezések előzetes döntéshozatal keretében történő értelmezésére (lásd analógia útján: 2011. december 21-i Cicala ítélet, C-482/10, EU:C:2011:868, 17. pont; 2019. március 13-i E. ítélet, C-635/17, EU:C:2019:192, 35. pont).

61 Így először is meg kell állapítani, hogy – amint azt a 2007/64 irányelv (50) preambulumbekezdése kifejti – az irányelv 80–82. cikkében foglalt eljárások arra irányulnak, hogy lehetővé tegyék az olyan pénzforgalmi szolgáltatókkal szemben benyújtott panaszok megvizsgálását, amelyek nem felelnek meg az általuk tiszteletben tartandó rendelkezéseknek, köztük az említett irányelv III. és IV. címében szereplő rendelkezéseknek, amelyek a megfelelő esetekben hatékony, arányos és elrettentő hatású szankciók alkalmazását biztosítják.

62 Másodszor meg kell jegyezni, hogy a 2007/64 irányelv 80–82. cikke által a tagállamok számára előírt azon kötelezettséggel párhuzamosan, hogy az e rendelkezésekben említett célok érdekében létrehozzák a panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárásokat és a szankciókat, ezen irányelv 83. cikke arra is kötelezi a tagállamokat, hogy peren kívüli jogorvoslati lehetőségeket biztosítsanak a szolgáltatásokat igénybe vevők és a pénzforgalmi szolgáltatók között az ezen irányelvből eredő jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos jogviták rendezése érdekében, adott esetben már meglévő testületek igénybevételével. Amint azt az említett irányelv (51) preambulumbekezdése kifejti, a jogviták peren kívüli rendezésének e könnyen hozzáférhető és kevéssé költséges eszköze nem érinti a fogyasztók bírósági jogorvoslathoz való jogát.

63 A fentiekből következik, hogy a 2007/64 irányelv 83. cikkében foglalt, a pénzforgalmi szolgáltatók és a szolgáltatások igénybe vevői közötti jogviták rendezésére irányuló peren kívüli jogorvoslatok által követett célt nem szabad összetéveszteni az ezen irányelv 80. cikkében előírt panasztételi eljárások által elérni kívánt céllal. Ez utóbbiaknak ugyanis nem céljuk sem az érintett pénzforgalmi szolgáltatók és a szolgáltatások igénybe vevői közötti jogviták rendezése, sem az ebben az összefüggésben elszenvedett kárért való polgári jogi felelősség megállapítása. Ez a körülmény azonban nem zárja ki, hogy a 2007/64 irányelv 82. cikke értelmében vett illetékes hatóság az ezen irányelv 75. cikkének rendelkezéseit átültető nemzeti rendelkezéseket az említett irányelv 80. cikke alapján benyújtott panasz megalapozottságának vizsgálata, és e rendelkezések megsértésének az ugyanezen irányelv 81. cikke szerinti szankcionálása érdekében alkalmazhassa.

64 Ebből következik, hogy a panaszok megvizsgálására és szankciók kiszabására a 2007/64 irányelv 80–82. cikke alapján hatáskörrel rendelkező hatóság az e rendelkezések alapján őt megillető hatáskörök keretében nem jogosult a pénzforgalmi szolgáltatók és szolgáltatások igénybe vevői közötti jogviták rendezésére. Ezt a következtetést megerősíti többek között az említett irányelv 80. cikkének (2) bekezdése, amely arra kötelezi e hatóságot, hogy amikor a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének panaszáról határoz, adott esetben tájékoztassa a panaszost az ugyanezen irányelv 83. cikkének megfelelően bevezetett peren kívüli jogorvoslatokról.

65 Igaz ugyan, hogy a 2007/64 irányelv 80–82. cikkében és az ezen irányelv 83. cikkében előírt hatásköröket ugyanazon nemzeti hatóság is gyakorolhatja, amint azt az említett irányelv (52) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 83. cikkének (1) bekezdése kifejezetten előírja. Ugyanakkor a 2007/64 irányelv 80–82. cikkében említett panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárások, valamint az ezen irányelv 83. cikkében említett peren kívüli jogorvoslatok még ebben az esetben is elkülönülnek egymástól és önállóak maradnak, ily módon a nemzeti hatóságra a panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárások keretében ruházott hatáskörök nem gyakorolhatók a peren kívüli jogorvoslatok keretében, és megfordítva.

66 Harmadszor meg kell állapítani, hogy a 2007/64 irányelv 51. cikke értelmében, ha a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője nem fogyasztó, a felek dönthetnek úgy, hogy többek között az irányelv 75. cikke sem egészben, sem részben nem alkalmazható. Az említett irányelv (20) preambulumbekezdése, amelynek fényében ezen 51. cikket értelmezni kell, ugyanis hangsúlyozza, hogy mivel a fogyasztók és a vállalkozások nincsenek ugyanabban a helyzetben, nincs szükségük azonos szintű védelemre. Az említett (20) preambulumbekezdés kifejti továbbá, hogy míg fontos, hogy a fogyasztók jogait olyan rendelkezések garantálják, amelyektől egy szerződésben nem lehet eltérni, észszerű annak lehetővé tétele, hogy a vállalkozások és szervezetek másként állapodjanak meg. Ugyanezen (20) preambulumbekezdés mindazonáltal hozzáteszi, hogy mindenesetre ezen irányelv néhány alapvető rendelkezése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő jogállásától függetlenül, mindenkor alkalmazandó.

67 Márpedig a jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a Forcing Development, amely vállalkozás, nem pedig a 2007/64 irányelv 4. cikkének 11. pontja értelmében vett fogyasztó, a 2005. április 11-én kötött folyószámla-kezelési szerződés útján megállapodott a PrivatBankkal arról, hogy pénzforgalmi szolgáltatóként, illetőleg a szolgáltatás igénybe vevőjeként a jogviszonyukra nem alkalmazzák az ezen irányelv 75. cikkét átültető belső jogi rendelkezéseket.

68 E körülmények között, és amint arra a főtanácsnok indítványának 103. pontjában rámutatott, a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy e szerződés összhangban van-e a 2007/64 irányelvet átültető, többek között az irányelv (20) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett nemzeti rendelkezéseknek.

69 A fentiekre tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2007/64 irányelv 80–82. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem hatalmazzák fel az e rendelkezések értelmében vett illetékes hatóságot arra, hogy az ezen irányelv 75. cikkében megállapított kritériumok alapján rendezze a fizetési műveletek nemteljesítéséből vagy hibás teljesítéséből eredő, a szolgáltatások igénybe vevői és a pénzforgalmi szolgáltatók közötti jogvitákat abban az esetben, ha az ilyen hatóság a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői panaszainak vizsgálatára és a pénzforgalmi szolgáltatókra alkalmazandó szankciók kiszabására vonatkozó hatáskörét gyakorolja az alkalmazandó szabályok megsértése esetén. E jogvitákat a 2007/64 irányelv 83. cikkében említett, peren kívüli jogorvoslatok keretében kell rendezni, a bírósághoz fordulás nemzeti eljárási jogszabályok szerinti jogának sérelme nélkül. Ha a nemzeti jogalkotó úgy döntött, hogy az egyrészt az említett 80–82. cikkből, másrészt pedig az említett 83. cikkből eredő hatásköröket egyetlen hatóság kezében összpontosítja, e hatóságnak e hatásköri kategóriákat külön-külön, kizárólag az azokra vonatkozó egyes eljárások keretében kell gyakorolnia.

A negyedik kérdésről

70 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2007/64 irányelv 20. és 21. cikke szerint a prudenciális felügyelet gyakorlására, illetőleg az ezen irányelv 80–82. cikke szerint a panaszok vizsgálatára, és a szankciók kiszabására hatáskörrel rendelkező hatóságoknak figyelembe kell-e venniük a szolgáltatás igénybe vevője és a pénzforgalmi szolgáltató közötti jogvita keretében hozott választottbírósági ítéletet.

71 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 59. és 60. pontjában tett megállapítások az e kérdésre adandó válaszra is vonatkoznak. Egyrészt ugyanis a 2007/64 irányelv 20. és 21. cikke nem alkalmazható az alapügyhöz hasonló ügyben, ami szükségtelenné teszi a kérdés e rendelkezések értelmezésére vonatkozó részére történő válaszadást. Másrészt a nemzeti jogalkotó ezen irányelv 80–82. cikkét alkalmazhatóvá tette az említett irányelv hatálya alá nem tartozó pénzforgalmi szolgáltatásokra, ami azt igazolja, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a kérdés e részének megválaszolására.

72 E tekintetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a 2007/64 irányelv nem tartalmaz egyetlen olyan rendelkezést sem, amely a választottbírósági ítéletnek az ezen irányelv 80. és 82. cikke szerinti panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárások keretében való bizonyító erejére vonatkozna.

73 Márpedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a tárgyra vonatkozó uniós szabályozás hiányában az egyes tagállamok feladata, hogy az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét tiszteletben tartva szabályozzák a közigazgatási és bírósági eljárások részletes szabályait – köztük valamely dokumentum bizonyító erejére vonatkozó részletes szabályokat – amelyek célja, hogy az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett biztosítsák a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak védelmét (lásd ebben az értelemben: 1976. december 16-i Rewe-Zentralfinanz és Rewe-Zentral ítélet, 33/76, EU:C:1976:188, 5. pont; 2019. június 26-i Craeynest és társai ítélet, C-723/17, EU:C:2019:533, 54. pont) az uniós jog hatékony érvényesülésének sérelme nélkül (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Orizzonte Salute ítélet, C-61/14, EU:C:2015:655, 50. pont; 2018. június 27-i Diallo ítélet, C-246/17, EU:C:2018:499, 46. pont).

74 Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy a 2007/64 irányelv 80–82. cikke szerinti panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárásoknak és az ezen irányelv 83. cikke szerinti peren kívüli jogorvoslatoknak – köztük a választottbírósági eljárásoknak – eltérő a tárgya és a célja, amint az a 63. pontban megállapításra került.

75 Ebből következik, hogy az a lehetőség, hogy a 2007/64 irányelv 80–82. cikke alapján a panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárásokban figyelembevételre kerüljön az ezen irányelv 83. cikke szerinti peren kívüli jogorvoslat keretében benyújtott irat, az említett a panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárások sajátos céljai és az ebben az összefüggésben biztosítandó alanyi jogok függvényében határozható meg.

76 A fentiekre tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján a nemzeti jogalkotó felhatalmazhatja a hatáskörrel rendelkező hatóságot arra, hogy a 2007/64 irányelv 80–82. cikkében említett panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárások keretében figyelembe vegye az ezen eljárással érintett pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevő személy és a pénzforgalmi szolgáltató közötti jogvitát rendező választottbírósági ítéletet, feltéve hogy az említett eljárásokban az ezen ítélet tekintetében elismert bizonyító erő nem sérti az említett eljárások sajátos tárgyát és célját, az érintett személyek védelemhez való jogát vagy az e hatóságra ruházott hatáskörök önálló gyakorlását, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

A költségekről

77 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A 2009. szeptember 16-i 2009/111/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az ezen irányelv 82. cikkében említett hatóság hatáskörrel rendelkezik a panaszok megvizsgálására és szankciók kiszabására a harmadik állam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatások esetében.

2) **A 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 20. és 21. cikkének személyi hatálya nem terjed ki a hitelintézetekre.**

3) **A 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 80–82. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem hatalmazzák fel az e rendelkezések értelmében vett illetékes hatóságot arra, hogy az ezen irányelv 75. cikkében megállapított kritériumok alapján rendezze a fizetési műveletek nemteljesítéséből vagy hibás teljesítéséből eredő, a szolgáltatások igénybe vevői és a pénzforgalmi szolgáltatók közötti jogvitákat abban az esetben, ha az ilyen hatóság a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői panaszainak vizsgálatára és a pénzforgalmi szolgáltatókra alkalmazandó szankciók kiszabására vonatkozó hatáskörét gyakorolja az alkalmazandó szabályok megsértése esetén. E jogvitákat a 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 83. cikkében említett, peren kívüli jogorvoslatok keretében kell rendezni, a bírósághoz fordulás nemzeti eljárási jogszabályok szerinti jogának sérelme nélkül. Ha a nemzeti jogalkotó úgy döntött, hogy az egyrészt az említett 80–82. cikkből, másrészt pedig az említett 83. cikkből eredő hatásköröket egyetlen hatóság kezében összpontosítja, e hatóságnak e hatásköri kategóriákat külön-külön, kizárólag az azokra vonatkozó egyes eljárások keretében kell gyakorolnia.**

4) **A tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján a nemzeti jogalkotó felhatalmazhatja a hatáskörrel rendelkező hatóságot arra, hogy a 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 80–82. cikkében említett panasztételi és szankció kiszabására irányuló eljárások keretében figyelembe vegye az olyan választottbírósági ítélet fennállását és tartalmát, amely az ilyen eljárással érintett pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevő személy és a pénzforgalmi szolgáltató közötti jogvitában hoz döntést, feltéve hogy az említett eljárásokban az ezen ítélet tekintetében elismert bizonyító erő nem sérti az említett eljárások sajátos tárgyát és célját, az érintett személyek védelemhez való jogát vagy az e hatóságra ruházott hatáskörök önálló gyakorlását, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.**

Aláírások